

Ustavni sud Republike Srpske, na osnovu člana 115. Ustava Republike Srpske, člana 37. stav 1. tačka d) i člana 61. stav 1. tačka d) Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 104/11 i 92/12), na sjednici održanoj dana 12. jula 2023. godine, d o n i o j e

R J E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti člana 12. Poslovnika o radu Savjetodavnog odbora za rodnu ravnopravnost na Univerzitetu u Banjaluci, od 21. aprila 2022. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Milenko P. Radić iz Beograda dao je Ustavnom sudu Republike Srpske inicijativu za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti člana 12. Poslovnika o radu Savjetodavnog odbora za rodnu ravnopravnost na Univerzitetu u Banjaluci, koji je 21. aprila 2022. godine donio Savjetodavni odbor za rodnu ravnopravnost na Univerzitetu u Banjaluci. U inicijativi se navodi da je osporeni poslovnik objavljen na zvaničnoj veb-prezentaciji Univerziteta u Banjaluci, ali da isti nije stupio na snagu u skladu sa članom 109. Ustava Republike Srpske, s obzirom na to da je članom 12. osporenog poslovnika propisano da isti stupa na snagu danom donošenja. Pored navedenog u inicijativi se paušalno navodi da je osporeni poslovnik u suprotnosti sa Ustavom Republike Srpske, Zakonom o zaštiti, očuvanju i upotrebi srpskog jezika i ćirilčkog pisma i Zakonom o visokom obrazovanju, jer propisuje pojmove rod, rodni identitet i rodno osjetljiv jezik, koje Ustav i pomenuti zakoni ne predviđaju.

S obzirom na adresu davaoca inicijative, od istog je zatraženo da Sudu dostavi uvjerenje o državljanstvu, kako bi Sud, s obzirom na navedenu adresu stanovanja, utvrdio postojanje ustavne legitimacije za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti osporenog akta. Istovremeno je upozoren da će, ukoliko ne postupi po navedenom, Sud donijeti rješenje kojim se inicijativa ne prihvata.

Davalac inicijative je u ostavljenom roku dostavio Sudu podnesak u kome ističe da je članom 4. Ustava Republike Srpske propisano da svako može dati inicijativu za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti, istovremeno ukazujući i na to da propisi ovlašćuju Sud da može samoinicijativno pokrenuti postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti osporenog poslovnika, iz istih razloga koje je on naveo u svojoj inicijativi. U podnesku je takođe predloženo da se, ukoliko Sud podrži stav sudije izvjestioca o potrebi otklanjanja nedostataka koji onemogućavaju postupanje po datoj inicijativi, isti izuzme iz ovog predmeta radi postojanja sukoba interesa zbog činjenice da je ista profesor Univerziteta u Banjaluci. Uz navedeni podnesak davalac inicijative Sudu nije dostavio traženi dokaz o posjedovanju državljanstva Bosne i Hercegovine, odnosno Republike Srpske, niti je dao informaciju o istom.

Analizirajući podnesenu inicijativu Ustavni sud je, kao prethodno pitanje u ovom predmetu, razmotrio pitanje postojanja ovlašćenja stranog državljanina za iniciranje postupka pred Ustavnim sudom Republike Srpske.

Naime, da bi se ustavnosudski spor mogao voditi potrebno je utvrditi da li davaoci inicijative imaju procesnopravni položaj stranke, odnosno subjekta ovlašćenog za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti.

Ustavom Republike Srpske je utvrđeno: da svako ima pravo na jednaku zaštitu svojih prava u

postupku pred sudom i drugim državnim organom i organizacijom (član 16. stav 1); da stranci imaju ljudska prava i slobode utvrđene ustavom i druga prava utvrđena zakonom i međunarodnim ugovorima (član 44); da svako može dati inicijativu za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti, da postupak pred Ustavnim sudom mogu bez ograničenja pokrenuti predsjednik Republike, Narodna skupština i Vlada, a ostali organi, organizacije i zajednice pod uslovima utvrđenim zakonom, da Ustavni sud može i sam pokrenuti postupak za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti (tač. 2, 3. i 4. Amandmana XLII, kojim je dopunjen član 120. Ustava Republike Srpske).

Saglasno navedenim ustavnim odredbama, Ustavni sud smatra da je pravo iniciranja pokretanja postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti propisa Republike Srpske, na temelju odredaba tač. 2, 3. i 4. Amandmana XLII, kojim je dopunjen član 120. Ustava Republike Srpske, rezervisano isključivo za domaća pravna i fizička lica. Dakle, po ocjeni ovog suda, strana pravna i fizička lica nemaju ustavnu legitimaciju za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti bilo kojeg propisa Republike Srpske, po bilo kom osnovu.

Stoga je Ustavni sud ocijenio da u konkretnom slučaju ne postoje procesne pretpostavke za odlučivanje po podnesenoj inicijativi, te je na osnovu člana 37. stav 1. tačka d) Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 104/11 i 92/12) odlučio da datu inicijativu ne prihvati.

S obzirom na navedeno, Sud nije razmatrao ni zahtjev za eventualno izuzeće sudije izvjestioca.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u izreci ovog rješenja.

Ovo rješenje Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda mr Džerard Selman i sudije: Vojin Bojanić, Svetlana Brković, Amor Bukić, Zlatko Kulenović, prof. dr Radomir V. Lukić, prof. dr Ivanka Marković, prof. dr Marko Rajčević i akademik prof. dr Snežana Savić.

Broj: U-67/22
12. jula 2023. godine

PREDSJEDNIK
USTAVNOG SUDA
Mr Džerard Selman, s.r.